

Commentaire des *Tractatus super psalmos* d'Hilaire de Poitiers

I. Brève introduction à l'auteur et à son œuvre

Et quia non mediocris auctoritatis in tractatione Scripturarum, et assertione fidei vir exstitit ; Hilarius enim hoc in libris suis posuit.

Augustin d'Hippone, *De Trinitate* 6, 10

II. En quoi consiste notre commentaire ?

Et In psalmos commentarios [...] in quo opere imitatus Origenem, nonnulla etiam de suo addidit.

Jérôme, *De viris illustribus* 100

III. Un exemple de notre recherche en lien avec la Bible : Citations bibliques insolites dans l'*Instructio Psalmorum*

Citation biblique d'Hilaire 3 R 13, 2 (<i>ap. Instr.</i> 4, 11-12)	Texte biblique latin SABATIER, vol. 1, p. 573	Texte biblique grec LXX	Citation biblique d'Origène PG 12, 1057C 8-10
<i>Altarium, altarium,</i> haec dicit Dominus: ecce filius nascetur David , Iosias nomen eius,	O sacrarium, sacrarium, haec dicit Dominus : Ecce filius nascetur in domo David , & Josias erit nomen illi, — <i>Tichon.</i> : Altare, altare, haec dicit Dominus : Ecce filius nascetur de domo David , Josias nomen illi. — <i>Hieron.</i> : Altare, altare, haec dicit Dominus : Ecce filius nascetur domui David , Josias nomen eius.	Θυσιαστήριον θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ Δαυὶδ , Ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ	Θυσιαστήριον, θυσιαστήριον, τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ Δαυὶδ , Ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ

Citation biblique d'Hilaire Ap 5, 1-5 (ap. Instr. 6, 18-26)	Texte biblique latin <i>Vetus Latina</i> , 26/2, p. 269-280	Texte biblique grec NESTLE-ALAND	Citation biblique d'Origène PG 12, 1077A 15-B 6
<p>Et uidi super dexteram sedentis in throno librum scriptum de intus et de foris, signatum signaculis septem; et uidi alterum angelum ualidum, praedicantem in uoce magna: quis est dignus aperire librum et soluere signacula eius? Et nemo potuit neque in caelo neque in terra neque infra terram aperire librum neque uidere ipsum. Et ego flebam, quia nemo dignus repertus esset aperire librum neque uidere ipsum. Et unus de senioribus ait mihi: noli flere. Ecce uicit leo de trihu Iuda, radix Dauid aperire librum et septem signacula eius.</p>	<p>Type de texte S :</p> <p>Et uidi librum supra/super dexteram sedentis in throno librum scriptum intus et foris signatum sigillis septem et uidi angelum fortem praedicantem uoce magna quis dignus est accipere librum et soluere signa eius et nemo poterat neque in caelo neque in terra aperire librum neque uidere illum et ego flebam multum quod nemo dignus inventus esset aperire librum et uidere illum et unus de senioribus dicit mihi ne flevris ecce uicit leo de tribu Iuda radix David aperire librum et septem sigilla eius.</p> <hr/> <p>Type de texte I (<i>Codex Gigas</i>) :</p> <p>Et uidi librum in dextera sedentis supra sedem librum scriptum ab intus et a foris signatum sigillis septem et audiui angelum fortem praeconantem uoce magna quis dignus est aperire librum et soluere signacula eius et nemo poterat in caelo neque in terra aperire librum neque uidere illum et plorabam multum quia nemo dignus inventus est aperire librum neque uidere illum et unus de senioribus dicit noli plorare ecce uicit leo de tribu Iuda radix David ut aperiat librum et septem signacula eius.</p>	<p>Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτὰ. καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ ἔκλαιον πολὺ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὐρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· μὴ κλαῖε, ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυὶδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.</p>	<p>Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τὸν θρόνον βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτὰ. καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς, οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ ἔκλαιον, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὐρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· μὴ κλαῖε, ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυὶδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ.</p>

Je vous remercie par avance de toute précision, observation ou correction :
guillermocanogomez@yahoo.es